

education

Department of
Education
FREE STATE PROVINCE

GRAAD 12 - EKSAMEN

REKENINGKUNDE - MAART 2022

PUNTE: 120

NASIENBEGINSELS:

Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strapunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.

2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. Besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Tensy ander vermeld ken volpunte toe vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metode punt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. As die kandidaat meer as die verwagte aantal antwoorde gee, kontroleer all antwoorde en gee die voordeel aan die leerder. Strawwe kan toegepas word vir vreemde inskrywings as kandidate volpunte verdien vir die vraag (maks. -2 per vraag)
8. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie' omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae
9. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
11. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per memo.
12. In bewerkings, moet nie punte toeken nie vir bewerking as teller en noemer omgeruil is – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
13. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☐.
14. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf. Neem kennis dat een kommentaar meer as een aspek kan aanspreek
15. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 7 bladsye

VRAAG 1**1.1 NGIDI BPK.****STAAT VAN KOMPREENSIEWE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT) VIR DIE JAAR GEEINDIG 28 FEBRUARIE 2022**

Verkope (3 900 000✓ – 44 200 ✓ – 18 600 ✓)	3 837 200	✓
Koste van verkope (2 600 000 – 12 400)	(2 587 600)	✓✓
Bruto wins 7	1 249 600	✓
Ander bedryfsinkomste	143 776	✓
Huurinkomste (156 368✓ – 12 992✓✓)	143 376	✓
Voorsiening vir oninbare skuld aangesuiwer	400	✓✓
Bruto bedryfsinkomste 8	1 393 376	✓
Bedryfsuitgawes	(1 141 888)	✓
Diverse uitgawes	141 075	
Oninbare skuld (39 600 ✓ + 8 800✓✓)	48 400	✓
Ouditfooie (66 000 + 22 000)	88 000	✓✓
Direkteursfooie (562 400✓ – 29 600✓✓)	532 800	✓
Salaris en lone (132 500 + 9 700)	142 200	✓✓
Werkgewersbydrae (33 600✓ + 776✓ + 97 ✓) Indien 8% Indien 1%	34 473	✓
Bankkoste (14 900 + 1 100)	16 000	✓✓
Advertensies (24 460✓ + 1 880✓✓)	26 340	✓
Handelsvoorraadtekort (414 200 + 12 400 – 410 000)	16 600	✓✓
Waardevermindering	96 000	✓
Bedryfswins 27	251 488	✓
Rente inkomste balanserende bedrag	32 512	✓
Wins voor rente uitgawes	284 000	✓
Rente uitgawes	(34 000)	✓✓
Wins voor belasting	250 000	✓
Inkomstebelasting Wins voor belasting x 29%	(72 500)	✓✓
Netto wins vir die jaar 7	177 500	

-1 Vreemde, maks - 2

49

1.2 BEHOUE INKOMSTE NOTA

Saldo aan die begin van die jaar	943 200	
Netto wins na belasting	177 500	✓
Terugkoop van 75 000 x R1,50	(112 500)	✓✓
Dividende vir die jaar	(282 300)	✓
Interim dividende	123 300	✓
Finale dividende balanserende bedrag	159 000	✓
Saldo aan die einde van die jaar	725 900	

6

TOTALE PUNTE
55

VRAAG 2**2.1 Gewone aandelekapitaal nota op 28 Februarie 2022**

900 000	Gewone aandele aan die begin	7 200 000 ✓
100 000	Nuwe aandele uitgereik balanserende bedrag	1 800 000 ☒
(40 000) ✓	Terugkoop van aandele teen R9,00 ☒	(360 000) ☒ # If one part correct
960 000 ✓	Aandele aan die einde van die jaar	8 640 000 ✓

6

2.2 KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2022

KONTANTVLOEI VAN BEDRYFSAKTIVITEITE		
Kontant genereer van bedrywighede		
Rente betaal		
Belasting betaal – 22 800✓ + 430 000✓ – 47 200✓ OF + 22 800✓ – 430 000✓ + 47 200✓ Wees bedrag vir die gebruik van hakies of grootboekrekeninge		(360 000) ☒ *
Dividende betaal 133 500✓ + 192 000✓ OF: 133 500 + (394 000 – 202 000)] Wees bedrag vir die omdraai van tekens & gebruik van hakies of grootboekrekeninge		(325 500) ☒ *
KONTANTVLOEI VAN BELEGGINGSAKTIVITEITE		(1 470 000)
KONTANTVLOEI VAN FINANSIERINGSAKTIVITEITE		2 058 000 ☒ *
Aandele uitgereik sien 2.1		1 800 000 ☒ *
Aandele teruggekoop 360 000 ✓ + 32 000 ✓✓ OF 40 000 x R9,80 een punt twee punte		(392 000) ☒ *
Lening verhoog 8		650 000 ✓✓
NETTO VERNADERING IN KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE		143 500 ☒
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN BEGIN (– 45 200 + 2 800)		(42 400) ✓✓
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN EINDE 4		101 100 ✓

Indien geen hakies aanvaar as 'n invloei van kontant – ken punte toe vir bewerking alleen

19

TOTALE PUNTE

25

VRAAG 3**3.1.1 Bereken die volgende: (Toon berekeninge tot eerste desimale punt.)****Persentasie bedryfswins op verkope**

$$\frac{3\,250\,000}{14\,625\,000} \times 100 = 22,2\% \checkmark \checkmark \text{ geen deelpunte\%}$$

2

Netto batewaarde per aandeel

$$\frac{9\,600\,000 \checkmark}{1\,200\,000 \checkmark} \times 100 = 800 \text{ cent} \checkmark \text{ bewerking een deel korrek}$$

3

Skuld/ekwiteit verhouding

$$3\,840\,000 : 9\,600\,000 = 0,4:1 \checkmark \text{ bewerking een deel korrek moet } x:1$$

3

3.1.2 Lewer kommentaar oor die likiditeitsposisie van die onderneming. Haal DRIE finansiële aanwysers met bedrae aan in jou verduideliking.

Finansiële aanwyser met bedrae $\checkmark \checkmark \checkmark \checkmark \checkmark$
 Geldige kommentaar $\checkmark \checkmark$

Enige drie Finansiële aanwysers:

Bedryfsverhouding verbeter van 2,0 : 1 tot 2,3 : 1

Vuurproefverhouding verminder van 1,3 : 1 tot 0,8 : 1

Debiteure-invorderingsperiode verbeter vanaf 43 dae tot 32 dae

Algemene kommentaar:

Die likiditeit het in die algemeen verbeter. Die besigheid is instaat om hulle korttermynverpligtinge te betaal met bedryfsbates.

Verbetering van die invordering van debiteure – bereik die verlangde 30 dae.

(Moenie die krediteure betalings periode aanvaar as 'n opsie nie.)

7

3.1.3

Sekere aandeelhouers voel dat die maatskappy te veel van die lening terugbetaal het. Wat sal jy aan hulle sê? Verwys na TWEE finansiële aanwysers met bedrae om jou mening te motiveer.

Finansiële aanwyser met bedrae ✓✓ ✓✓
Geldige kommentaar ✓

Finansiële aanwyser

Skuld/ekwiteit: verbeter van 0,8 : 1 tot 0,4 : 1 sien 3.1.1

OOTKA: verbeter vanaf 17% tot 23%

Algemene kommentaar:

- Die maatskappy is laaggerat (maak nie baie gebruik van geleende fondse nie). Dit is ook positief gerat (OOTKA is hoër as rentekoerse).
- Dit was nie nodig vir die maatskappy om groot bedrae van die lening terug te betaal nie solank dit 'n beter opbrengs op beleggings as die koste van geleende fondse (rente).
- Hoër as rentekoers op lening van 11%

5

TOTALE PUNTE
20

4.4

Bereken: Waardevermindering op die nuwe fotostaatmasjien en die ou toerusting vir die jaar geëindig 28 Februarie 2022.	
BEWERKING	ANTWOORD
Waardevermindering op nuwe fotostaatmasjien: $R450\,000 \times 25/100 \times 4/12$	$R37\,500$ ✓ ☒ een deel korrek
Bereken: Waardevermindering op die oorblywende ou toerusting vir die jaar geëindig 28 Februarie 2022.	
BEWERKING	ANTWOORD
Waardevermindering op oorblywende toerusting: Kies en merk EEN opsie konsekwent $KP (1\,900\,000 - 240\,000) = 1\,660\,000$ ✓ ☒ een deel korrek $(+ 30\,000 - 90\,000)$ $OW (1\,250\,000 - 60\,000) = \frac{(1\,190\,000)}{470\,000 \times 25\%}$ ✓ ☒ een deel korrek OF: $(1\,900\,000 - 1\,250\,000) \times 25\% = 162\,500$ een punt + een m.punt $(240\,000 - 60\,000) \times 25\% = (45\,000)$ een punt + een m.punt	 117 500 een deel korrek Indien x 25%
(1 900 000 – 1 250 000) x 25% = 162 500 een punt + een m.punt (240 000 – 60 000) x 25% = (45 000) een punt + een m.punt	

2

5

TOTALE PUNTE

20

TOTALE PUNTE: 120